

HØRINGSNOTAT

Kontor/afdeling
Center for
energieffektivisering

Dato
31. oktober 2022

J nr. 2021 - 18255

/ EKM, MOBR, FKHL

Høringsnotat om forslag til ændring af erhvervspuljebekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 2237 af 1. december 2021 om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder

Forslag til ændring af erhvervspuljebekendtgørelsen blev sendt i ekstern høring den 30. september 2022 med frist for afgivelse af høringssvar den 14. oktober 2022.

Der er modtaget i alt 17 høringssvar.

Følgende høringsparter har angivet, at de ikke har bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen: Byggeskadefonden, Dansk Arbejdsgiverforening, Erhvervsflyvningens Sammenslutning og Forbrugerrådet Tænk.

Følgende høringsparter har afgivet bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet:

Biogas Danmark, Bryggeriforeningen, Danish Seafood Association, Danske Rederier, Dansk Fjernvarme, Dansk Gartneri, Dansk Metal, Dansk Industri, Green Power Denmark, Landbrug & Fødevarer, Marine Ingredients, Synergi og Tekniq Arbejdsgiverne.

I det følgende vil de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

- **Biogas Danmark (BD)** hilser det velkomment, at CO₂-besparelser ligestilles med energieffektiviseringer, men stiller sig uforstående overfor, at § 8, stk. 3, nr. 9, udelukker energibesparelser og CO₂-reduktioner i forbindelse med etablering eller optimering af energiproducerede anlæg herunder solceller, solvarmeanlæg, vindmøller, biogasanlæg og andre anlæg, der kan sidestilles med disse. **BD** anfører, at man dermed afskærer muligheden for at omstille procesenergiforbruget på biogasanlæg fra naturgas til en varmepumpe. **BD** anfører videre, at biogasanlæg omdanner samfundets restprodukter til gødning, hvilket bidrager til at sikre en langsigtet bæredygtig og ressourceeffektiv produktion, og de bør derfor sidestilles med øvrig procesindustri.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

BD oplyser, at en varmepumpe udover at bidrage til procesenergiforbruget på biogasanlægget sikrer en afkøling af den afgassede biomasse, hvilket bidrager til at minimere klimapåvirkningen fra de recirkulerede næringsstoffer.

BD oplyser videre, at biogasanlæg har et betydeligt varmeforbrug til at opvarme de indkommende biomasser og herunder et naturgasforbrug svarende til 12 pct. af den biogasmængde, der tilføres gasnettet, hvilket kan effektiviseres markant med en effektiv varmepumpe, og det anføres, at der derfor vil være en markant klimaeffekt og energieffektiviseringsgevinst ved, at Erhvervspuljebekendtgørelsen udvides til at give tilskud til varmepumper til procesenergi på biogasanlæg. **BD** opfordrer til, at biogasanlæg ligestilles med øvrige procesvirksomheder og dermed får mulighed for at ansøge om tilskud til en omstilling, som vil kunne bidrage med nogle meget betydelige klimagevinster.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Biogas Danmarks ønske om at ligestille biogasanlæg med andre procesvirksomheder og bemærker hertil, at Erhvervspuljen fortsat skal bidrage til opfyldelse af energispareforpligtelsen, som Danmark er forpligtet til at efterleve, jf. energieffektiviseringsdirektivet. Til opfyldelse af energispareforpligtelsen kan der alene medregnes energibesparelser og -effektiviseringer i det endelige energiforbrug og dermed ikke i energiomdannelsessektoren og energisektoren selv. For at sikre størst muligt bidrag til opfyldelse af forpligtelsen omfatter Erhvervspuljen kun energibesparelser og -effektiviseringer, der bidrager hertil, foruden støtte til omstilling af erhvervet gennem CO₂-reduktioner.

- **Bryggeriforeningen (BF)** erklærer sig enig i, at det er nødvendigt at justere Erhvervspuljen, så flere projekter kan opnå tilskud og blive gennemført i praksis, men finder, at der er en diskrepans mellem det, der er meldt ud om formålet med de aftalte ændringer og det, der foreslås med udkastet.

BF henviser til, at indførelse af CO₂ som supplerende tildelingskriterie, så projekter, der sparer CO₂, men ikke energi, kan opnå støtte via Erhvervspuljen modarbejder formålet, idet Energistyrelsen opretholder en sammenkædning mellem energiforbruget og CO₂-besparelsen. Det fremgår således af § 6, stk. 1, at CO₂-besparelsen skal komme gennem konvertering fra fossilt brændsel til et grønt alternativ (jf. "endeligt energiforbrug"), og ifølge § 8, stk. 1, skal CO₂-reduktionen opgøres som nettoforskellen mellem de energirelaterede udledninger før og efter gennemførelsen af CO₂-besparelsen. **BF** foreslår at udmønte den politiske målsætning om, at det også skal være muligt at opnå tilskud til projekter, der udelukkende reducerer CO₂ – udledningen, og det skal være muligt at opnå tilskud i praksis. Konkret foreslår **BF**:

- en "fast track"-procedure og standardløsninger for mindre virksomheder med forenkede krav til ansøgning og dokumentation.

- fast tilskud til installation af allerede afprøvet teknologi ("hyldevarer"), fx til installation af godkendte varmepumper, solceller, vindmøller m.m.
- ændrede tildelingskriterier, så der også kan ydes tilskud til investeringer, der samlet reducerer energiforbruget og/eller CO₂-udledningen frem for som i dag, hvor energibesparelsen eller CO₂-reduktionen skal finde sted på selve virksomheden.
- tilskud til flere typer af projekter, fx investering i kulsyreopsamlingsanlæg, etablering af solcelleanlæg, omstilling af elektriske installationer og etablering af nye stikledninger ifm. elektrificering, tilskud til at indføre certificeringsordninger på Scope 1- og 2-niveau samt omstilling til biomasseenergi.

BF oplyser, at ved brygning af øl påsættes urten en gær, der omdanner sukker til alkohol og CO₂ ("kulsyre"), og at de store bryggerier opsamler og renser kulsyren, der kan bruges til forskellige formål, fx til at karbonisere øl og sodavand eller til at fortrænge ilt, fx under tapning, til tømning af tanke og som "ølskub" i rør og slanger på bryggeriet og i fadølsanlæg. **BF** oplyser videre, at et overskud af kulsyre kan afsættes som biprodukt til forskellige formål, fx til fremstilling af tørre, til frysning af fødevarer, som drivmiddel i brandslukningsudstyr og som beskyttelsesgas ved svejsning m.m., og at den opsamlede kulsyre er fremstillet ved en gæring af vegetabilsk materiale. **BF** tilføjer, at når kulsyre opfanges, spares udledningen, og den opfangede kulsyre erstatter køb af kulsyre, der typisk er fremstillet i udlandet ved brug af fossile energikilder og transporteret hertil. Bryggeriets eget energiforbrug vil stige, når der opsamles og renses kulsyre fra gæringen. Til gengæld sparer bryggeriet køb af kulsyre. På grund af Erhvervspuljens nuværende tildelingskriterier, vil det ifølge **BF** ikke være muligt at yde tilskud til dette på trods af reduktionen i CO₂-udledningen, da bryggeriet øger sit energiforbrug, og som følge af kravet om, at CO₂-reduktionen skal komme fra bryggeriets reduktion i energiforbruget. Ligeledes betyder foreslåede ændringer af tildelingskriterier ifølge **BF**, at det heller ikke muligt at få tilskud, da bryggeriet øger sit energiforbrug og som følge af kravet om, at CO₂-reduktionen skal komme fra en konvertering fra et fossilt brændsel til en anden energikilde med en lavere CO₂-udledning. **BF** anfører, at det helt indlysende er bedre at opsamle den kulsyre, der dannes under gæringen, og bruge den frem for først at udlede kulsyren og derefter købe kulsyre, idet der spares 2 ton CO₂-udledning for hver 1 ton CO₂, der genvindes fra egen fermentering. **BF** anbefaler derfor, at tildelingskriterierne ændres, så det fremover er muligt at opnå tilskud fra Erhvervspuljen til investering i kulsyreopsamlingsanlæg. **BF** oplyser, at langt de fleste danske mikrobryggerier i dag ikke har eget kulsyreopsamlingsanlæg, selv om et dansk firma har udviklet et kulsyreopsamlingsanlæg, der er nedskaleret til mikrobryggerier og som har en høj effektivitet (høj renhedsgrad og lavt energiforbrug). **BF** oplyser videre, at de fleste anlæg er installeret på udenlandske bryggerier, hvor mange har opnået en form for tilskud til investeringen, da investeringen er meget attraktiv i forhold til CO₂-besparelsen per energienhed og investeringsstørrelse.

Afslutningsvis peger **BF** på, at på grund af stigende energipriser har europæisk kunstgødningsindustri meddelt, at der må forventes mangel på kulsyre, som er et biprodukt fra fremstilling af kunstgødning. Med eget kulsyreopsamlingsanlæg vil et bryggeri også opnå en større forsyningssikkerhed.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Bryggeriforeningens ønske om en "fast track"-procedure og standardløsninger for mindre virksomheder med forenklede krav til ansøgning og dokumentation. Hertil bemærkes, at det med justeringerne af Erhvervspuljen er forsøgt at gøre det nemmere og mere attraktivt for alle ansøgere at søge Erhvervspuljen. Det bemærkes endvidere, at der med ændringerne er lavet en række standardløsninger for specifikke energi- og CO₂-reducerende tiltag med forenklede dokumentationskrav, som særligt er målrettet mindre virksomheder. Standardløsningerne regner et støttebeløb ud fra minimale inputs og dokumentationskrav, der samtidig bidrager til, at ansøger får større sikkerhed for, hvor stort et tilskud der modtages. Dette kan fx være konverteringer til varmepumper.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig også Bryggeriforeningens ønske om ændrede tildelingskriterier, så der også kan ydes tilskud til investeringer, der samlet reducerer energiforbruget og/eller CO₂-udledningen frem for som i dag, hvor energibesparelsen eller CO₂-reduktionen skal finde sted på selve virksomheden. Hertil bemærkes, at der gennem Erhvervspuljen kan gives tilskud til investeringer, der reducerer det endelige energiforbrug eller de energirelaterede CO₂-udledninger, også selvom reduktionen ikke fremkommer på selve virksomheden, der foretager investeringen. Det skal dog kunne dokumenteres, at den støttede investering reducerer enten det endelige energiforbrug eller de energirelaterede udledninger i erhvervet.

For så vidt angår ønsket om at inkludere tilskud til flere typer af projekter, fx investering i kulsyreopsamlingsanlæg, etablering af solcelleanlæg, omstilling af elektriske installationer og etablering af nye stikledninger ifm. elektrificering, tilskud til at indføre certificeringsordninger på Scope 1- og 2-niveau samt omstilling til biomasseenergi bemærkes, at Erhvervspuljens formål er at sikre energibesparelser, energieffektiviseringer eller CO₂-reduktioner hos virksomheder med henblik på at bidrage til Danmarks opfyldelse af energisparemålet i energieffektiviseringsdirektivet og 70 pct. målet for CO₂-udledningen i 2030. Tiltag, som ikke bidrager til opfyldelse af disse mål, er derfor ikke omfattet af Erhvervspuljen. Endvidere har Erhvervspuljen ikke til formål at støtte reduktionen af ikke-energi-relaterede udledninger. Dette gælder både kulsyreopsamlingsanlæg, tiltag der måtte reducere procesudledninger og udledninger fra landbrugsprocesser.

- **Danish Seafood Association (DSA)** ønsker, at fiskeindustrien omfattes af Erhvervspuljen og anfører, at de statsstøtteretlige muligheder fremgår af en fremsendt advokatundersøgelse, som er bekræftet fra Margrethe

Vestagers kabinet. **DSA** anfører videre med henvisning til svaret fra Margrethe Vestagers kabinet, at når betingelserne for forenelighed i gruppefritagelsesforordningen for fiskeri er opfyldt, er sådan støtte fritaget for anmeldelseskravet og kan gennemføres meget hurtigt af medlemsstaterne. **DSA** ønsker, at øvrig støtte (herunder til store virksomheder) snarest muligt anmeldes til Kommissionen i.h.t. retningslinjerne for fiskeri og akvakultur, så der ikke mistes tid.

➤ **Ministeriets bemærkninger:**

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig DSA's ønske om at inkludere fiskeindustrien under Erhvervspuljen og har derfor taget kontakt til Fiskeristyrelsen for at få belyst de statsstøtteretlige problemstillinger på dette område nærmere.

- **Danske Rederier (DR)** henviser til § 8, stk. 3, nr. 5, hvorefter energibesparelser og CO₂-reduktioner i forbindelse med energiforbruget i transportsektoren ikke kan medregnes. Med henvisning til lovbekendtgørelse nr. 1897 af 1. oktober 2021, hvor transport ikke er undtaget anvendelsesområdet angivet i § 2, ønsker **DR**, at bekendtgørelsens anvendelsesområde også omfatter transportområdet.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Danske Rederiers ønske om at inkludere transportsektoren, men finder, at transportområdet er Transportministeriets ressortområde, hvorfor Erhvervspuljen under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ikke omfatter transportområdet.

- **Dansk Fjernvarme (DF)** værdsætter indførelsen af CO₂ som tildelingskriterie og bemærker, at der bør være mulighed for at angive de faktiske emissionsfaktorer for fjernvarme for at sikre, at beregningerne bliver fair og konkurrencedygtige, og at der bør være mulighed for at levere overskudsvarme til fjernvarmen for at sikre CO₂-reduktioner på tværs af sektorer. **DF** bemærker videre, at Erhvervspuljens støttesum og støtte procent afviger fra Etableringspuljen til etablering af solvarme og varmepumper i fjernvarmen, hvilket kan give anledning til suboptimering. **DF** værdsætter, at ordningen giver mulighed for at anvende fjernvarme som procesenergi til energieffektivisering og CO₂-reduktion, men tilføjer, at ordningen bør give mulighed for at regne med de faktiske emissionsfaktorer fra det lokale fjernvarmeselskab, som fjernvarmeselskaberne er forpligtigede til at opgøre og oplyse kunderne om via fjernvarmedeklarationen. Under henvisning til bekendtgørelsens bilag 4 og 5 bemærker **DF**, at der bør være mulighed for at anvende faktiske priser fra det lokale fjernvarmeselskabs prisblad, ligesom erhvervsvirksomheders mulighed for at levere overskudsvarme til fjernvarmen også bør kunne indgå i erhvervspuljen. **DF** finder det med henvisning til afgiftsreglerne på overskudsvarme sært, at tilskudsordningen ikke understøtter udnyttelse af

overskudsvarmen uden for virksomheden, og tilskudsmulighederne bør udvides til at gælde virksomheder, der sælger overskudsvarme til et fjernvarmeværk, hvor det f.eks. kan fortrænge brugen af naturgas eller biomasse. Da fjernvarmen typisk bevarer sin produktionskapacitet og kan bidrage med en fleksibilitet i samspil med elsystemet, bør der ifølge **DF** være mulighed for at anvende faktiske emissioner fra det lokale fjernvarmeselskab. **DF** bemærker, at vilkårene i erhvervspuljen afviger fra vilkårene i Energistyrelsens Etableringspulje til etablering af solvarme og varmepumper i fjernvarmen, da det samlede tilskud i Erhvervspuljen maksimalt kan udgøre et beløb svarende til 15 mio. euro pr. virksomhed pr. investeringsprojekt, og der kan ydes tilskud på 30-50 % afhængig af virksomhedens størrelse. Ifølge **DF** kan der til sammenligning kun ydes støtte til op mod 7,5 mio. kr., og støtteprocenten er kun 30 % i Etableringspuljen, hvilket kan give en skævvridning og medføre en lokal suboptimering, da det kan give virksomheder incitament til at vælge en individuel løsning frem for fjernvarme, der i øvrigt kan bidrage med et systemintegration og være med til at balancere elnettet. Afslutningsvis konkluderer **DF**, at ordningen bør give mulighed for en styrket systemintegration mellem fjernvarmen og industrien, da fjernvarmen både kan levere energi til industriprocesser og modtage overskudsvarme fra industrien, at der bør være mulighed for at basere beregningerne på de faktiske emissioner for fjernvarmen, samt at vilkårene i støtteordningen balancerer med støtteordningen til etablering af solvarme og varmepumper i fjernvarmen for at sikre gode systemløsninger og undgå suboptimering.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Dansk Fjernvarmes ønsker om at benytte de lokale fjernvarmeværkers faktiske emissionsfaktorer, priser og muligheden for at støtte udnyttelse af overskudsvarme fra industrien til fjernvarme og bemærker hertil, at Erhvervspuljen skal bidrage til opfyldelse af 70 % målet for reduktioner af CO₂-udledningen i 2030. Det er derfor valgt at benytte en fremskrevet CO₂-emissionsfaktor for alle energiarterne, herunder fjernvarme, for at sikre størst muligt bidrag til opfyldelse af denne målsætning. Justeringerne til Erhvervspuljen har endvidere til formål at simplificere ansøgningen og gøre det nemmere for virksomhederne at søge om tilskud. Anvendelse af standardenergipriser reducerer kravene til, hvad ansøger skal dokumentere i forbindelse med en ansøgning af Erhvervspuljen.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker videre, at Erhvervspuljen fortsat skal bidrage til opfyldelse af energispareforpligtelsen, som Danmark er forpligtet til at efterleve, jf. energieffektiviseringsdirektivet. Til efterlevelse af energispareforpligtelsen kan der kun medregnes energibesparelser og -effektiviseringer i det endelige energiforbrug. Projekter, som alene medfører en ekstern udnyttelse af overskudsvarme til det kollektive fjernvarmenet, bidrager

ikke til energibesparelser i det endelige energiforbrug og kan derfor ikke indgå i opfyldelse af energispareforpligtelsen. For at sikre størst muligt bidrag til opfyldelse af forpligtelsen omfatter Erhvervspuljen kun energibesparelser og – effektiviseringer, der bidrager hertil, foruden støtte til omstilling af erhvervet gennem CO₂-reduktioner.

Endelig bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at den maksimale støtte på 15 mio. euro pr. virksomhed pr. projekt og støtteprocenterne på 30 til 50 % afhængig af virksomhedsstørrelse følger EU's statsstøttere regler for miljøbeskyttelse.

- **Dansk Gartneri (DG)** er positive over for indførelse af CO₂ som supplerende tildelingskriterie, og **DG** vurderer, at denne udvidelse af ordningens formål og den højere støttesats vil bidrage positivt til, at mange gartnerier kan komme i gang med deres projekter vedrørende konvertering væk fra fossil gas til biobrændsel eller fjernvarme. **DG** er tilfredse med, at ordningen bliver nemmere at ansøge og administrationen forsimplet, herunder fjernelse af kravet om konkurrenceudsættelse samt mulighed for igangsættelse af projekter umiddelbart efter indsendelse af ansøgning. **DG** er dog bekymret for, at det ikke bliver muligt at indsende en ansøgning den 1. november som forventeligt, og at gartnerierne dermed må vente med at igangsætte deres projekter. **DG** oplyser, at knap 100 gartnerier er helt eller delvist afhængige af gas, og at disse har stærkt brug for at komme i gang med deres bestillinger. **DG** anfører, at det er meget svært at få leveret materialer og reservedele, og at der er mangel på mandskab til at få installeret fjernvarme og biomassekedler. Med den seneste tids udvikling i energimarkedet vurderer **DG**, at adskillige gartnerier er truet på eksistensen, og en fortsat udvikling vil føre til, at mange gartnerier vil være nødsaget til at lukke. **DG** oplyser videre, at en del gartnerier har restaurations- og cateringsbranchen som primærkunder, og at de mistede en stor del af deres omsætning under corona-nedlukningerne, hvilket betyder, at disse gartnerier ikke har brugt meget energi i denne periode. Derfor vil en beregning af CO₂-fortrængning eller energibesparelse med udgangspunkt i 2020-2021 ifølge **DG** ikke være retvisende. **DG** anbefaler derfor, at man skal kunne anvende 2019 som basisår, hvis man har modtaget kompensation under corona. **DG** opfordrer afslutningsvis til, at der gives mulighed for støtte til el-patroner og akkumulationstanke til oplagring af overskydende VE-energi. Mange gartnerier vil gerne hjælpe til i den grønne omstilling og planlægger investeringer i vindmøller eller solceller. For at udnytte VE-energien – selv når det er vindstille eller overskyet – foreslår **DG**, at man gør eksempelvis el-patroner og akkumulationstanke støtteberettiget.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Dansk Gartneris bekymring om, at Erhvervspuljen ikke igangsættes 1. november, hvortil det bemærkes, at Energistyrelsen arbejder for en så hurtig åbning som muligt.

For så vidt angår fastsættelse af et retvisende basisår til beregning af energi- eller CO₂-besparelsen, er ministeriet opmærksom på problemstillingen, og man vil fortsat være fleksibel i fastsættelsen af en retvisende forbrugsperiode for de ansøgende virksomheder.

Endelig bemærkes, at elpatroner og akkumuleringstanke er omfattet af Erhvervspuljen, såfremt det konkrete tiltag reducerer det endelige energiforbrug eller de energirelaterede CO₂-udledninger.

- **Dansk Metal (DM)** ser positivt på de ændringer, der er foretaget i erhvervspuljebekendtgørelsen, idet de giver virksomhederne en tiltrængt mulighed for, at virksomhederne hurtigere kan omstille deres energikilder og opnå brugbare energibesparelser, energieffektiviseringer eller CO₂-reduktioner, hvilket er vigtigt for både den grønne omstilling ude i virksomhederne og for virksomhedernes evne til at komme igennem den nuværende energikrise.

For **DM** er det vigtigt, at krav og dokumentation til virksomhederne tilpasses størrelsen af de enkelte ansøgninger om tilskud, og at der er proportionalitet mellem støttebeløb og dokumentationskrav. **DM** efterlyser større risikovillighed og tillid til virksomhederne, da det kan have betydning for, om virksomhederne vil gøre brug af ordningen. **DM** finder, at der er risiko for, at vigtige grønne projekter ikke bliver realiseret i virksomhederne og Danmarks samlede klimamål ikke indfris, hvis virksomhederne møder for mange administrative krav i ansøgningsprocessen. For **DM** er afgørende, at alle midler i erhvervspuljen anvendes og hurtigt kommer ud til virksomhederne, hvis den ønskede effekt af erhvervspuljen skal opnås.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Dansk Metals ønske om proportionalitet mellem støttebeløb og dokumentationskrav og vurderer, at de foreslåede standardløsninger vil bidrage til en lettere administration for mindre projekter. Standardløsningerne regner et støttebeløb ud fra minimale inputs og dokumentationskrav for konkrete tiltag, herunder udskiftning af mindre kedler med en varmepumpe.

De foreslåede ændringer til ordningen har generelt til hensigt at øge interessen for Erhvervspuljen og dermed at sikre et større afløb fra ordningen.

- **Dansk Industri (DI)** bifalder overordnet set ændringen af erhvervspuljebekendtgørelsen, der giver mulighed for ud over tiltag til at fremme energieffektivitet også at understøtte virksomhedernes arbejde med at opnå drivhusgasreduktioner, selv hvor disse tiltag ikke nødvendigvis resulterer i energibesparelser. **DI** bemærker, at der både er brug for energieffektiviseringer og energiomlægninger, hvis den grønne omstilling skal lykkes. **DI** støtter op om tiltag, der kan gøre Erhvervspuljen og lignende programmer mere brugervenlige og mindre administrativt tunge for virksomhederne, herunder ophævelsen af kravet om konkurrenceudsættelse, så tilsagnene kan komme hurtigere ud i virksomhederne, og muligheden for at igangsætte projekter (for egen risiko), så snart en ansøgning er indsendt. **DI** understreger vigtigheden af, at der i den daglige administration af Erhvervspuljen og lignende tilskudspuljer udvises en større risikovillighed og tillid til virksomhederne end hidtil, og at kravene til dokumentation mindskes og tilpasses størrelsen af det ansøgte tilskud, idet der ellers er en betydelig risiko for, at virksomhederne ikke vil gøre brug af tilskudsmulighederne. I modsat fald vil det ifølge **DI** betyde, at virksomhederne vil mangle finansiering til væsentlige grønne omstillingsprojekter, der kan bidrage til Danmarks grønne omstilling og indfrielsen af Danmarks klimamålsætning, og at programmet – selv med de positive ændringer - ikke får den tilsigtede effekt. Konkret peger **DI** på bekendtgørelsens § 4 og kravet om, at virksomhederne skal beregne de støtteberettigede omkostninger i lyset af en kontrafaktisk investering, som ville være foretaget uden støtten. Det er **DI's** opfattelse, at denne opgørelse af støtteberettigede omkostninger afviger fra tidligere regler og praksis, og **DI** er bekymret for, at de kontrafaktiske beregninger vil være vanskelige at gennemføre og dokumentere, og at disse samtidig vil åbne op for forskellige fortolkninger og uenigheder. Dermed er der ifølge **DI** risiko for, at kravet vil gøre dokumentationsarbejdet tungt for virksomhederne, og at uenighed om de kontrafaktiske beregninger kan trække ansøgningsprocessen i langdrag, hvorfor **DI** ønsker definitionen af de støtteberettigede omkostninger justeret i dette lys. Alternativt ønsker **DI** en simpel og velbeskrevet vejledning til virksomhederne, og at der i administrationen af dette spørgsmål udvises en høj grad af tillid til de vurderinger og oplysninger, som virksomhederne giver. **DI** bemærker, at det i § 7, stk. 4, i udkastet til bekendtgørelsen fastsættes, at tilbagebetalingstiden for energispareprojekter ikke må være kortere end 2 år, når tilskuddet medregnes. **DI** finder denne tidsmæssige begrænsning problematisk og u hensigtsmæssig, da der stilles krav om, at projektet ikke ville være blevet gennemført i fravær af tilskuddet (§ 7, stk. 7) - krav om additionalitet. Udfordringen er ifølge **DI**, at mange danske virksomheder – og især små og mellemstore virksomheder – vil have vanskeligt ved at skaffe den fornødne investeringskapital (f.eks. banklån), hvis ikke de kan anvise, at en del af finansieringen allerede er på plads, f.eks. i form af et tilsagnsbrev fra Erhvervspuljen. Dette gælder også for omstillingsprojekter med en tilbagebetalingstid på under 2 år. Der kan ifølge **DI** være mange

omstillingsprojekter, der forudsætter et offentligt tilskud for at blive gennemført og dermed opfylder kravet om additionalitet, som vil strande på kravet om, at tilbagebetalingstiden mindst skal være på 2 år. **DI** foreslår, derfor, at kravet om tilbagebetalingstid fjernes eller som minimum reduceres til 1 år. **DI** lægger samtidig vægt på, at der i den fremadrettede indretning af Erhvervspuljen og lignende støtteordninger tages hånd om de udfordringer, der pt. forhindrer danske producenter af fiskemel/-olie i at gøre brug af Erhvervspuljen og få offentlig medfinansiering til deres grønne omstillingsprojekter. Der er tale om virksomheder med et betydeligt energiforbrug, der ønsker at yde deres bidrag til den grønne omstilling, men pt. i modsætning til andre virksomheder ikke har mulighed for at få et offentligt tilskud hertil. Det bør således fremadrettet sikres, at Erhvervspuljen og lignende tilskudsordninger til industriens grønne omstilling statsstøttedmæssigt ikke kun håndteres under reglerne for den generelle gruppefritagelsesforordning, der tilsyneladende ikke giver mulighed for statsstøtte til denne sektor. Der bør således samtidig indhentes de nødvendige supplerende godkendelser hos Kommissionen, der vil tillade denne sektor at få gavn af midlerne til grøn omstilling. **DI** finder det positivt, at der i udkastets § 20, stk. 2 og 3, arbejdes med differentierede krav til regnskabsaflægningen afhængig af tilskudsbeløbets størrelse. Det anbefales dog i den forbindelse, at virksomheder med et tilskudsbeløb på under 500.000 kr. kan vælge mellem at aflevere et revideret regnskab (som beskrevet i § 20, stk. 2) eller indsende kopi af regnskabsbilag samt dokumentation for betaling (som beskrevet i § 20, stk. 3). Dette vil ifølge **DI** give virksomheder med et tilskud på under 500.000 kr. mulighed for at vælge den regnskabsaflægning, som de vurderer som den administrativt letteste.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Dansk Industris bekymring om, at opgørelse af den kontrafaktiske investering medfører en øget administrativ byrde for virksomhederne i forbindelse med ansøgningen og bemærker hertil, at opgørelse af den kontrafaktiske investeringer følger EU's statsstøttere regler for miljøbeskyttelse og ikke afviger fra tidligere regler og praksis. Endvidere bemærkes det, at der i ansøgningsvejledningen laves en entydig metode, hvorpå den kontrafaktiske investering skal opgøres, som alle ansøgere skal benytte, hvorfor der ikke vil være fortolkningsrum for dette. Metoden for opgørelse af den kontrafaktiske investering vil ikke kræve yderligere dokumentation for virksomhederne, hvorfor det vurderes ikke at føre til en øget administrativ byrde for virksomhederne.

For så vidt angår tilbagebetalingstiden på to år inklusiv tilskud, er denne fastlagt for at sikre, at ordningens midler medfører additionelle energibesparelser og CO2-reduktioner. En tilbagebetalingstid på to år inklusiv tilskud vil typisk svare til en intern tilbagebetalingstid eksklusiv tilskud for

virksomhederne på 3-5 år. Dette er erfaringsmæssigt i overkanten af den tilbagebetalingstid, som virksomhederne normalt accepterer for energispareprojekter. Tilskuddet bevirker dermed, at energispareprojekterne bliver økonomisk attraktive og gennemføres. Vælges en lavere tilbagebetalingstid end to år inklusiv tilskud, vurderes det, at Erhvervspuljens additionalitet ikke kan bibeholdes.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er enig i DI's forslag til ændring af dokumentationskravene i § 20 og har ændret reglerne i overensstemmelse hermed.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig afslutningsvis DI's ønske om at inkludere fiskeindustrien under Erhvervspuljen og har derfor taget kontakt til Fiskeristyrelsen for at få belyst de statsstøtteretlige problemstillinger på dette område nærmere.

- **Green Power Denmark (GPD)** bakker op om i højere grad at målrette støtten til reduktioner i CO₂-udledninger, og at der opstilles en række tiltag til at fremskynde sagsbehandlingen. **GPD** anfører, at Erhvervspuljens afløb skal derhen, hvor den har samfundsøkonomisk størst værdi, hvilket alt andet lige er udfasningen af fossile brændsler og specifikt reduktioner af naturgas. **GPD** bemærker, at standardprisen for elektricitet synes at være høj og henviser til bilag 5, hvor standardpriser for energityper og anvendelse fremgår. **GPD** finder det positivt, at Energistyrelsen hverken anvender nuværende eller langsigtede priser, da det ikke kommer til at være retvisende for virksomhedernes gennemsnitlige og faktiske energipriser over en årrække. Ifølge **GPD** er standardprisen for elektricitet hhv. 500 kr./MWh for proces og 1.395 kr./MWh for ikke-proces. Energistyrelsens opgørelser over elpriserne for erhvervet fra 2010-2021 viser, at prisen for el i gennemsnit har været omkring de 500 kr./MWh. **GPD** hæfter sig ved 1.395 kr./MWh for ikke-proces, som er elektricitet, der anvendes til fx rumvarme, køling, komfort eller brugsvand. Forskellen i pris mellem disse to er ca. 895 kr./MWh eller 89,5 øre/KWh, hvilket svarer til elafgiften i 2020-priser. **GPD** oplyser, at momsregistrerede virksomheder har mulighed for at få godtgjort deres elafgift betalinger i forbindelse med deres momsafregning, der enten er månedlig, kvartalsvis eller halvårlig ned til EU-minimumssats på 0,4 øre/KWh. Før 2021 var der forskel på, om elektricitet blev anvendt til proces eller ikke-proces, men fra 1. januar 2021 kan virksomheder som hovedregel få godtgjort størstedelen af elafgiften af forbruget af elektricitet, uanset om virksomheden anvender elektriciteten til rumvarme, komfortkøling eller opvarmning af vand eller andet. **GPD** tilføjer, at fra 1. januar 2023 er det alle momsregistrerede virksomheder, der kan få den samme godtgørelse inkl. liberale erhverv såsom advokatkontorer, mæglere og reklamevirksomheder, hvilket betyder, at virksomhederne

effektivt ikke skal betale forskellige satser for elektricitet, og standardprisen for elektricitet bør derfor være ens uanset anvendelse til proces eller ikke-proces, hvis forskellen skyldes elafgiften. **GPD** bemærker, at for de andre (fossile) energipriser kan virksomhederne få godtgørelse for energiafgiften, når det drejer sig om procesformål, men at dette skal ændres, når CO₂-afgiften træder i kraft. **GPD** opfordrer derfor til en gennemgang af bilag 5 med særligt blik på elektricitet og tilføjer, at den høje standardpris på elektricitet gør energisparende tiltag på elektricitet unødigt attraktiv i forhold til at søge om støtte gennem Erhvervspuljen, når virksomhederne alligevel får elafgiften refunderet. **GPD** støtter op om prioriteringsfaktoren, men gør opmærksom på, at den ordrette formulering gør, at prioriteringsfaktoren faktisk reducerer tilbagebetalingstiden for gasreducerende tiltag, hvilket ikke er hensigten. Da prioriteringsfaktoren vægter den økonomiske værdi af første års energi- og/eller CO₂-reduktion højere, vil det alt andet lige gøre nævneren større, når tilbagebetalingstiden skal udregnes:

*Tilbagebetalingstid = (Investeringssum - støtte sum) / Prioriteringsfaktor * økonomiske værdi af første års energi/CO₂ reduktion*

Dette betyder ifølge **GPD**, at gasreducerende tiltag får en lavere tilbagebetalingstid, hvilket kan reducere mulig støtte, og **GPD** opfordrer Energistyrelsen til at forklare mere præcist, hvordan sammenhængen mellem prioriteringsfaktoren og tilbagebetalingstiden er i bekendtgørelsen. **GPD** bemærker, at støtte til udelukkende CO₂-reducerende tiltag er et skridt i den rigtige retning, men minder om, at flere muligheder samtidigt øger kompleksiteten af Erhvervspuljen, og Energistyrelsen skal være varsom med at skabe nye byrder for ansøgningsprocessen. Ifølge **GPD** kan virksomheder nu både ansøge gennem den økonomiske værdi af energi- eller CO₂-besparelser eller begge, og resultaterne kan være forskellige alt afhængig af omfang, brændsler og anvendelse. **GPD** anbefaler, at broen mellem energisparende og CO₂-sparende tiltag gøres så gennemsigtig og pædagogisk som mulig, og det foreslås at tilføje bilag 4 og 5 med "Standardpriser for økonomisk værdi for CO₂-reduktioner" fordelt på energityper.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Green Power Denmark's ønske om at revidere bilag 4 om energipriser og gøre det mere klart, hvordan prioriteringsfaktoren for konverteringer skal benyttes ved beregningen af tilbagebetalingstiden.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker videre, at prioriteringsfaktoren skal ganges på energibesparelsen eller CO₂-besparelsen og ikke den økonomiske værdi af besparelsen, hvilket medfører, at de

projekter, som bidrager til en konvertering væk fra naturgas, vil få et større tilskud. Effekten af prioriteringsfaktoren vil derfor fremgå i tælleren af beregningen af tilbagebetalingstiden. Prioriteringsfaktoren kan bidrage til, at tilbagebetalingstiden bliver mindre, men dette vil være som følge af, at disse projekter får et højere totalt tilskudsbeløb.

- **Landbrug & Fødevarer (LF)** finder flere positive elementer i bekendtgørelsen, som bidrager til en større sammenhæng mellem puljen og de energiindsatser, der arbejdes målrettet med i fødevareerhvervet. **LF** finder det dog stærkt kritisabelt, at der ikke implementeres de nødvendige ændringer af bekendtgørelsen, så fiskeriforarbejdningsindustrien ikke udelukkes kategorisk fra brug af midlerne i puljen, idet det efter **LF's** forståelse aldrig har været hensigten, at puljen skulle gælde for alle andre erhverv end følgeindustrien til fiskerierhvervet. **LF** bemærker, at Energistyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af en justeret pulje burde have notificeret EU-Kommissionen om justeringer i anmeldelse af statsstøtte, så virksomhederne får adgang til støtte, der er helt afgørende for, at de kan nedbringe og omstille deres energiforbrug.

LF tilslutter sig en forøgelse af satsen til 10 øre pr. kWh/500 kr. pr. ton CO₂ pr. år. For så vidt angår energibesparelser og CO₂-reduktioner i forbindelse med installation og optimering af gaskedler, gasbrændere og tilhørende reguleringsudstyr, har **LF** stor forståelse for, at man ønsker at anvende tilgængelige værktøjer til at reducere gasforbruget i en tid, hvor gasforsyningssituationen er usikker, men anser forslaget for at være for kortsigtet og ufleksibelt. Da der er en politisk målsætning om at være 100 pct. selvforsynende med grøn gas senest i 2030, finder **LF** det uhensigtsmæssigt, at der sættes en barriere for optimering og effektivisering af de processer der frem mod og efter 2030 forsynes med grøn gas, idet fødevareerhvervet gerne så et 100 % grønt gasnet i 2027. Det er for **LF** afgørende, at bekendtgørelsen ændres, så det i det mindste i en overgangsperiode frem mod et grønt gasnet bliver muligt at få tilskud til effektivisering og optimering af de gasanlæg, der allerede findes i erhvervet, og ifølge **LF** er der et stort potentiale for at effektivisere og reducere anvendelsen af gas på de anlæg, som pga. teknologiske barrierer ikke kan elektrificeres. **LF** støtter, at der ved ansøgning om midler fra puljen åbnes op for, at ansøgere kan sætte projektet hurtigere i gang ved Energistyrelsens modtagelse af ansøgningen, men **LF** er samtidig bekymret for om valgudskrivelsen fører til en udsættelse af akutte behov for at effektivisere og omstille produktionen.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig **LF's** ønske om at gøre forbuddet mod installation af nye gaskedler og optimering af eksisterende gaskedler til et midlertidigt tiltag i den givne situation med gasforsyningen og bemærker hertil, at et midlertidigt forbud ikke har været en del af den politiske aftale.

Til ønsket om at inkludere fiskeindustrien under Erhvervspuljen bemærkes, at ministeriet har taget kontakt til Fiskeristyrelsen for at få belyst de statsstøtteretlige problemstillinger på dette område nærmere.

- **Marine Ingredients (MI)** bemærker, at man siden februar 2022 har gjort opmærksom på, at den danske fiskeforarbejdningsindustri som den eneste erhvervsgren i Danmark står uden mulighed for at søge statslige midler til energiomstilling under Erhvervspuljen, og **MI** anmoder derfor om, at Energistyrelsen inddrager fiskeforarbejdningsindustrien i Erhvervspuljen. **MI** henviser til, at Margrethe Vestagers kabinet bekræfter, at der er mulighed for, at også fiskeforarbejdningsvirksomheder kan opnå tilskud under Erhvervspuljen, og at hjemlen findes i henholdsvis EU's gruppefritagelsesforordning for fiskeri og akvakultur og Retningslinjer for støtte til fiskeri og akvakultur. **MI** oplyser, at fiskemelsfabrikkerne er yderst energitunge og blandt de hårdest ramte virksomheder, som netop skulle omfattes af midlerne i den kommende fond for grøn omstilling, men at der nu ventes en situation, hvor man bliver yderligere afgiftsbelagt med en kommende national CO2-afgift i tillæg til betalinger i EU's kvotehandelssystem uden adgang til at søge den øremærkede omstillingsstøtte. **MI** oplyser, at man ikke har mulighed for at søge tilskud til energireoveringer under EU's Fiskerifond.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Marine Ingredients's ønske om at inkludere fiskeindustrien under Erhvervspuljen og har derfor taget kontakt til Fiskeristyrelsen for at få belyst de statsstøtteretlige problemstillinger på dette område nærmere.

- **Synergi (SYN)** støtter overordnet set op om ændringsforslaget, som vil give bedre muligheder for at skabe en mere fleksibel og smidig erhvervspulje blandt andet ved at give mulighed for igangsættelse af projekter allerede efter indsendelse af ansøgning om støtte, fjernelse af krav om konkurrence-udsættelse og indførelse af positivliste. **SYN** finder ikke, at formålet med Erhvervspuljebekendtgørelsen bør udvides til også at omfatte CO2-reduktioner som et ligestillet kriterie, da det kan svække puljens energieffektiviseringseffekt, men at de godt kan indgå som en prioriteringsfaktor.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig SYNERGIs ønske om ikke at udvide bekendtgørelsen med CO2-reduktioner, men vurderer, at energibesparelser og energieffektiviseringer fortsat vil have høj prioritet, og at Energistyrelsen fremadrettet vil monitorere, om der er risiko for, at udvidelsen

med drivhusgasreduktioner vil medføre et mindre bidrag til energi-effektiviseringsindsatsen.

- **Tekniq Arbejdsgiverne (TA)** bemærker, at mange medlemsvirksomheder oplever puljen for administrativ tung og besværlig at ansøge om tilskud fra, og **TA** er derfor glade for de justeringer, som der med udkastet lægges op til, og som vil gøre puljen mere attraktiv. **TA** finder det positivt, at der med ændringen lægges op til i højere grad at fremme konverteringer, som nedbringer CO₂-udledningen, men som ikke nødvendigvis medfører et lavere energiforbrug. **TA** bemærker, at den aktuelle energikrise har vist, at særligt el og naturgas, er sårbare over for fluktuationer i forsyningen, og da de europæiske el- og naturgassystemer i vid udstrækning er forbundne, har reduktioner i det endelige el- og gasforbrug en større værdi end reduktion af det endelige forbrug af olie eller biomassebaseret fjernvarme, særligt i forhold til spidslastning. **TA** finder det vigtigt, at ordningen i særlig grad prioriterer nedbringelsen af forbruget af el og naturgas frem for andre former for energibesparelser, da el- og gasforbruget er med til at sætte prisen for naturgas, og **TA** gør samtidig opmærksom på, at der med Rådets forordning af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser er besluttet at pålægge alle medlemsstaterne et obligatorisk mål om en reduktion af bruttoelforbruget på mindst 5 % i udvalgte spidsbelastningstimer. På den baggrund mener **TA**, at investeringer i fx styringsteknologi og lagringskapacitet, som kan bruges af virksomhederne til at udligne og overvåge energiforbruget hen over døgnet, også bør kunne opnå støtte fra Erhvervspuljen. Endelig gør **TA** opmærksom på, at solceller kan være en meget direkte måde for virksomheder at investere i at nedbringe deres egen CO₂-udledning, og at interessen for at investere i solceller er stigende, samt at de meget varierende spotpriser på el og en generel usikkerhed omkring rammevilkårene afholder mange virksomheder fra at investere i et eget solcelleanlæg. Derfor anbefaler **TA**, at det gøres muligt for virksomheder at opnå støtte til etablering af solceller på eget tag. **TA** anfører afslutningsvis, at det af § 6 fremgår, at der kan gives tilsagn om tilskud med henblik på at opnå energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug i Danmark, men at det af ordlyden fremgår som kumulative krav, hvilket må være en fejl. **TA** foreslår derfor "og" erstattet med "eller".

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Tekniq Arbejdsgivernes ønske om, at Erhvervspuljen omfatter styringsteknologi og lagringskapacitet samt solceller og bemærker hertil, at Erhvervspuljens formål er at sikre energibesparelser, energieffektiviseringer eller CO₂-reduktioner hos virksomheder med henblik på at bidrage til Danmarks opfyldelse af energisparemålet i energieffektiviseringsdirektivet og 70 % målet for CO₂-udledningen i 2030. Begge former for reduktion skal finde sted i det endelige energiforbrug. Styringsteknologi og lagringskapacitet, som alene har til formål

| at flytte forbruget i tid, bidrager ikke til at levere energibesparelser eller CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug.

På samme vis vil installation af solceller ikke bidrage til reduktion i det endelige energiforbrug, da der ikke opnås en energibesparelse herved.

Bestemmelsen i § 6 skal ikke læses kumulativt, og tilsagn kan gives til energibesparelser, energieffektiviseringer eller CO₂-reduktioner.